

Cheferna har viktig roll för bättre arbetsmiljö, menar Gunnar Sandberg

Mindre enheter med mer makt en lösning på sjukvårdens problem

Mer resurser och mindre enheter där verksamhetschefen har mandat att stå för en bra arbetsmiljö. Det är en viktig del av lösningen på sjukvårdens problem, tycker Gunnar Sandberg, ordförande i Överläkarföreningen, ÖF.

– Sjukvården är hårt trängd av dålig ekonomi och de politiska ansträngningarna att lösa problemen är hittills ett totalt misslyckande, säger Gunnar Sandberg, som med sorg sett hur allt fler kolleger blivit desillusionerade, missnöjda eller rent av lämnar yrket.

– Nu när vi har tillväxt i samhället är det viktigt att sjukvården får en väsentlig del av den. Men det behövs tidigare och i högre grad än vad som utlovats och nedskärningarna måste stoppas.

Många i vården mår dåligt, konstaterar Gunnar Sandberg. Stressen är stor, bland annat på grund av en dålig organisation som också medför att medarbetarna utnyttjas för fel arbetsuppgifter – att som läkare på akuten behöva ägna tid åt att leta fram sängplatser till patienter är ett exempel på detta.

Antalet långtidssjukskrivna läkare ökar och undersökningar visar att förtidspension är sådant allt fler laborerar med, för att de vill fly från en dålig arbetsmiljö.

Bra samarbete med chefen

Ändå är Gunnar Sandberg optimist och ser en väg framåt.

– Visst går det att få en bra arbetsmiljö, att få människor att trivas och ställa upp. Lösningen är att man organiserar sig i mindre enheter.

– En så komplex organisation som sjukvården är omöjlig att styra uppifrån. Därför måste grunden vara kliniken och teamarbetet, påpekar han.

Mer makt på en lägre nivå i organisationen skulle man också kunna säga. Såväl ansvaret som resurserna ska finnas på den lilla enheten.

Ett bra samarbete mellan personal och chef är grunden för all god arbetsmiljö, hävdar Gunnar Sandberg och poängterar att verksamhetschefens roll är mycket viktig.

– Chefen måste ha kraften att stå för

FOTO: LARSOLOF NILÉN

Gunnar Sandberg, ÖF, är trots allt positiv till sjukvårdens framtid.

en god arbetsmiljö för såväl patienter som personal.

Idag finns många verksamhetschefer vars tid tas upp av för mycket som inte direkt rör arbetet på kliniken.

– Att utveckla verksamheten kräver tid för eftertanke och reflektion. Det finns förstås bra chefer, men många måste skärpa sig och i högre grad bidra till att utveckla medarbetarnas kunskaper och kompetens, menar Gunnar Sandberg.

Överläkarföreningen har drygt 13 000 yrkesverksamma medlemmar. Av dessa beskriver Gunnar Sandberg en stor del som »de trogna arbetarna i vingården», en grupp som ÖF nu vill lyfta fram och premiera lönemässigt.

– Det är de teamansvariga och sektionsansvariga läkarna, de som driver och utvecklar delverksamheterna. De står för handledning och utbildning av yngre läkare. Men dessa för vården så viktiga läkare har haft sämre löneutveckling än andra läkargrupper.

– Verksamhetscheferna lutar på den här gruppens lojalitet. Nu förväntar vi oss att det finns chefer som kan värdera de här insatserna på rätt sätt, betonar Gunnar Sandberg.

– Ska dessa läkare stanna kvar i sjukvården måste man satsa på dem framöver.

Gunnar Sandberg vill ha ett ökat lönespann – man ska inte behöva bli chef för att få högre lön. Det måste finnas alternativa karriärvägar som också leder till en bra lön, för dem som arbetar i den direkta sjukvården eller med klinisk forskning till exempel.

Ett steg i den riktningen innebär förslaget att införa en ny befattningsbe-teckning, klinisk professor, framför allt

på länssjukhusen. Om detta har det kommit en motion till ÖFs fullmäktige som hålls på fredag. Gunnar Sandberg hoppas att motionen ska gå vidare till Läkarförbundets fullmäktige.

– Idén är att uppgradera den kliniska karriären. Inför man befattningen klinisk professor så höjs kompetensen när det gäller klinisk forskning, resonerar han och motionärerna.

Om man uppmuntrar till forskning på länssjukhusen så kan man få kompetenta personer att söka dit och därmed höjs standarden på hela den medicinska verksamheten.

– Det är landstingen som skulle betala detta och det blir ett sätt att sprida forskningen neråt, från universitets-sjukhusen, säger Gunnar Sandberg.

En viktig fråga för ÖFs medlemmar är möjligheten till fortbildning i yrket. Men även när det gäller denna fråga är det mycket som faller tillbaka på verksamhetschefen.

– Det är oerhört viktigt med utvecklingssamtal, både när det gäller lön och fortbildning. Men tyvärr är det bara ungefär hälften av våra medlemmar som har utvecklingssamtal med sina chefer.

Chefskurser på nytt institut

Planerna på ett utbildningsinstitut drivet av Läkarförbundet och Läkarsällskapet, är ÖF mycket positiva till.

– Vi tycker att ett sådant institut bland annat skulle kunna ta fram en bra chefsutbildning för läkare. De som finns är för teoretiska, de ska mer ta upp sådant som rör sjukvårdens vardag, tycker Gunnar Sandberg.

Lagar och avtal som rör arbetsmiljön, organisationsfrågor, praktiska saker som hur man löneförhandlar och organiserar en klinik, är sådant som ÖF efterlyser i chefsutbildningar.

Sylf, Sveriges yngre läkares förening, vill se över Läkarförbundets verksamhet och arbeta för att föra ut resurser till de lokala organisationerna.

– Vi är eniga om att det är en viktig uppgift att förbättra möjligheterna för det lokala arbetet och göra oss synliga för medlemmarna, säger Gunnar Sandberg.

– Det kan bland annat handla om att återskapa regelbundna möten för medlemmarna, till exempel lunchmöten.

Anna Filipsson